

Η ομιλία του Μητροπολίτη Βεροίας στη Σύνοδο του Πατριαρχείου Ρουμανίας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας](#)

Επίσημος ομιλητής μετά από πρόσκληση του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Ρουμανίας κ.κ. Δανιήλ στην πανηγυρική [Συνεδρίαση της Ιεραρχίας της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας](#) που πραγματοποιήθηκε χθες Παρασκευή 28 Οκτωβρίου 2022 στη μεγάλη αίθουσα Teoctist Patriarhul του Πατριαρχείου ήταν ο Σεβασμιώτατος [Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων](#), ο οποίος βρίσκεται στο Βουκουρέστι από τις προηγούμενες ημέρες, έχοντας μεταφέρει τεμάχιο του Ιερού Λειψάνου του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά.

Η ομιλία του Μητροπολίτη Βεροίας Ναούσης και Καμπανίας

Θά ἤθελα πρὶν νά ἀρχίσω τίς ταπεινές μου σκέψεις, νά ἐκφράσω τὴν ὀλοκάρδια εὐχαριστία καὶ εὐγνωμοσύνη μου πρὸς τόν Μακαριώτατο πατριάρχη Ρουμανίας κ. Δανιήλ, γιὰ τὴν τιμητική πρόσκληση τὴν ὁποία ἀπευθύνετε πρὸς τὴν ἐλαχιστότητά μου, ὄχι μόνο γιὰ νά συνεορτάσω μαζί σας τὴ μνήμη τοῦ πολιούχου καὶ προστάτου τοῦ Βουκουρεστίου ὁσίου Δημητρίου τοῦ ἐκ Βασσαράβωφ, ἀλλὰ καὶ γιὰ νά συμμετάσχω στή σύναξη αὐτὴ πρὸς τιμὴν τριῶν μεγάλων μυστικῶν Θεολόγων, τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ τοῦ ὁσίου Παΐσιου Βελιτσκόφκυ, στοὺς ὁποίους ἀφιερῶσατε, Μακαριώτατε, τό τρέχον ἔτος μέ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως χιλίων ἐτῶν ἀπὸ τὴν κοίμηση τοῦ ἁγίου Συμεὼν καὶ τριακοσίων ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ ὁσίου Παΐσιου. Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας γιὰ τὴ μεγάλη τιμὴ νά ὁμιλῶ σήμερα ἐνώπιόν σας.

Ἄν καὶ δέν νομίζω ὅτι διερωτᾶται κανεὶς γιὰ τόν λόγο, γιὰ τόν ὁποῖο θεῖα συνάρσει ὁ Μακαριώτατος συνεπλήρωσε τὴ δυνάδα τῶν προμνημονευθέντων ἁγίων μέ τόν τρίτο, τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, γιὰ τόν ὁποῖο δέν συμπίπτει τό παρόν ἔτος μέ κάποια ἐπέτειο, ἅς μοῦ ἐπιτραπεῖ νά ἀναφέρω τούς δεσμούς οἱ ὁποῖοι τόν συνδέουν μέ τόν ἅγιο Συμεὼν, τόν Νέο Θεολόγο, καὶ ὅσιο Παῖσιο Βελιτσκόφκυ.

Μέ τόν πρῶτο, τόν ἅγιο Συμεών, τόν συνδέει πρωτίστως ἡ κοινή ἐπίγεια πατρίδα, ἡ βασιλίδα τῶν πόλεων, ἡ Κωνσταντινούπολη, ἡ ὁποία δέν ἦτο μόνο θησαυροφυλάκιο τῆς θύραθεν γνώσεως ἀλλά καί τῆς κατά Θεόν σοφίας. Διότι στίς ἱερές μονές της ἀσκοῦντο πολλοί μοναχοί πλήρεις χάριτος καί ἀγιότητος, οἱ ὁποῖοι καθοδηγοῦσαν στήν ἐν Χριστῷ ζωή, ὅσους τήν ἐπιζητοῦσαν.

Συνδέει ὅμως τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ μέ τόν ἅγιο Συμεών καί κάτι ἀκόμη. Καί αὐτό εἶναι τό γεγονός ὅτι λόγω τῆς καθοριστικῆς συμβολῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου στή διατύπωση τῆς περί τοῦ ἀκτίστου φωτός διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας καί τήν υπεράσπιση τῶν ἱερῶς ἡσυχάζόντων ἀπό τίς συκοφαντίες τοῦ Βαρλαάμ, τοῦ Γρηγορίου Ἀκινδύνου καί τοῦ Νικηφόρου Γρηγορᾶ, πολλοί εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τοῦ ἀπέδωσαν τό προσωνύμιο τοῦ Θεολόγου, διά τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκκλησία εἶχε τιμήσει μέχρι τότε, ὡς γνωστόν, μόνο τρεῖς, τόν ἅγιο ἀπόστολο καί εὐαγγελιστή Ἰωάννη, τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο καί τόν ἅγιο Συμεών, τόν Νέο Θεολόγο.

Ἡ συμβολή ὅμως τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, μέ τήν υπεράσπιση λόγῳ καί ἔργῳ τῶν Ἀγιορειτῶν πατέρων, οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦντο στή νοερά προσευχή, καί μέ τήν κατοχύρωση διά Συνοδικῶν ἀποφάσεων τῆς διδασκαλίας περί τοῦ ἀκτίστου φωτός, στή διατήρηση τῆς ἱερᾶς παραδόσεως καί πίστεως τῆς Ἐκκλησίας σχετικά μέ τή δυνατότητα τοῦ χοϊκοῦ ἀνθρώπου νά μετέχει ὑπό προϋποθέσεις τῆς ἐλλάμψεως τοῦ θείου φωτός, εἶχε ὡς καρπό τή διάδοσή της τόσο εἰς τά ὅρια τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ὅσο καί πέραν αὐτῶν, τόσο τοπικά ὅσο καί χρονικά.

Χάρη στή διδασκαλία καί τή βίωση τῆς νοερᾶς προσευχῆς στό Ἅγιο Ὄρος, ὅπως ἔγινε γνωστή ἀπό τόν μέγα κήρυκά της, τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, τό Ἅγιο Ὄρος ἔγινε ὄχι μόνο φάρος πνευματικός, ὁ ὁποῖος φώτισε τίς ψυχές τῶν χριστιανῶν στά σκοτεινά χρόνια πού ἀκολούθησαν, ὄχι μόνο πόλος ἑλξεως γιά κληρικούς καί μοναχοὺς ἀπό ὁλόκληρο τόν Ὁρθόδοξο κόσμο, ἀλλά καί φορέας διαδόσεώς της, μέσω τῶν μοναχῶν στόν σλαβικό καί λοιπό ὀρθόδοξο κόσμο, καί πνευματικῆς ἀναγεννήσεως.

Ἡ διδασκαλία τοῦ ἀκτίστου φωτός καί ἡ ἐμπειρία τῆς νοερᾶς προσευχῆς ὅπως βιώθηκε στό Ἀγιώννυμο Ὄρος, ἀλλά καί τό ἴδιο τό Περιβόλι τῆς Παναγίας, συνδέουν τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ μέ τόν τρίτο καί νεώτερο ἀπό τούς τιμωμένους μυστικούς πατέρες, τόν ὅσιο Παῖσιο Βελιτσκόφκυ, ὁ ὁποῖο ἔζησε ἐκεῖ ἐπί 17 ἔτη, ὅπως καί ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Εἰς αὐτά τά ὁποῖα συνδέουν τίς τρεῖς μυστικούς πατέρες θά μπορούσαμε νά προσθέσουμε ἕναν ἀκόμη θαυμαστό σύνδεσμο. Αὐτός εἶναι ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης. Βαθύς γνώστης καί μελετητής τῶν ἔργων τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, καί συντάκτης τῆς πρὸς τιμὴν του Ἀκολουθίας, προετοίμασε τὴν ἐκτύπωση τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ στή Βιέννη, ἀλλὰ καί ἐπεδίωξε νά γίνει μαθητής τοῦ ὁσίου Παΐσιου τοῦ Βελιτοκόφσκυ, ἔστω καί ἂν γιὰ διαφόρους λόγους δέν πραγματοποιοῖσε αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία του.

Ὅλα αὐτά ἀποδεικνύουν, νομίζω, σαφέστατα τὴν ἐμπνευσμένη σύνδεση τῶν τριῶν πατέρων καί μυστικῶν Θεολόγων, τοὺς ὁποίους τιμᾷ ἀπὸ κοινοῦ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας κατὰ τό παρόν ἔτος.

Ποιὸς θά μπορούσε νά εἶναι ὅμως ὁ λόγος τῆς τιμῆς τῶν τριῶν μυστικῶν Θεολόγων καί πνευματοφόρων πατέρων στὸν 21ο αἰῶνα καί στὸν σύγχρονο κόσμο μας, σέ ἕναν κόσμο στὸν ὁποῖο οἱ ἄνθρωποι γινόμεθα ὅλο καί πιὸ ἐπιφανειακοί, ὅλο καί πιὸ ἐξωστρεφεῖς. Σέ ἕναν κόσμο πού ἀρκεῖται στό νά παράγει τεχνητά φῶτα μέ νέες καί φιλικότερες πρὸς τό περιβάλλον τεχνολογίες, ἀλλὰ ἀδιαφορεῖ γιὰ τό θεῖο φῶς. Σέ ἕναν κόσμο πού ἀρέσκεται νά ἐντρυφᾷ στὰ μυστικά τοῦ σύμπαντος, ἀλλὰ δέν ἐνδιαφέρεται νά ἐξιχνιάσει, κατὰ τό δυνατόν, τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ. Σέ ἕναν κόσμο πού ἐργάζεται γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης, ἀλλὰ ἀγνοεῖ τὴν νοερά προσευχή.

Ὁ πρῶτος λόγος εἶναι ὅτι ἡ μυστικὴ Θεολογία δέν εἶναι ἀπλῶς μία ἀπὸ τίς διδασκαλίες τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ εἶναι ἡ διαχρονικὴ διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οἱ τρεῖς τιμώμενοι ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι μέ τὴ ζωή, μέ τὰ ἔργα

καί μέ τήν ἀκτινοβολία τους καλύπτουν καί φωτίζουν τή δεύτερη χριστιανική χιλιετία καί συνεχίζουν νά φωτίζουν καί σήμερα τόν κόσμο καί τούς πιστούς, δέν ἐπινόησαν κάτι νέο. Κάθε ἄλλο. Ἐκαναν μέ τήν ἔμπονη προσπάθειά τους πράξη τήν ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως αὕτη προεικονίζεται μέ τόν μακαρισμό τοῦ Κυρίου «μακάριοι οἱ καθαροί τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοί τόν Θεόν ὁψονται» καί περιγράφεται ἀπό τόν πρωτοκορυφαῖο ἀπόστολο Παῦλο, ὁ ὁποῖος «εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτός σώματος ... ἡρπάγη ἕως τρίτου οὐρανοῦ»· ὅπως τήν μαρτυροῦν οἱ βίοι καί τά ἔργα πολλῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καί ὅπως ἐκφράζεται μέσα ἀπό τά ἔργα τῶν τριῶν τιμωμένων πατέρων, τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί τοῦ ὁσίου Παΐσιου Βελιτσόφκυ, οἱ ὁποῖοι τήν παρέδωσαν καί στούς μεταγενεστέρους.

Ἐάν μελετήσῃ κανεῖς τόν Βίο τους καί ἐάν ἐντρυφήσῃ στά ἔργα τους δέν θά δυσκολευθεῖ νά ἀνακαλύψῃ τά στοιχεῖα τά ὁποῖα συνέβαλαν στήν πνευματική τους πρόοδο καί τούς ἀξίωσαν νά ζήσουν τίς οὐράνιες ἐμπειρίες τῆς θείας ἐλλάμψεως, οἱ ὁποῖες ἀποτυπώνονται στά ἔργα τους, ἢ μᾶλλον ἀποκαλύπτονται «ἐν ἐσόπτρῳ καί ἐν αἰνίγματι», διότι δέν εἶναι δυνατόν νά τίς κατανοήσῃ ὁ ἀμύητος καί χοϊκός ἄνθρωπος.

Ἐκεῖνο τό ὁποῖο μπορούμε ὅμως νά κατανοήσουμε εἶναι τά βήματα τά ὁποῖα μπορεί ὁ κάθε πιστός νά ἀκολουθήσῃ, «ἀναθεωρῶν τήν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς» τῶν τριῶν τιμωμένων ἁγίων πατέρων, ὥστε νά φθάσῃ ἔστω καί στούς πρόποδες τοῦ οὐρανίου Θαβώρ. Διότι ἡ ἐν Χριστῷ ζωή τήν ὁποία καλεῖται νά ζήσῃ ὁ κάθε ἄνθρωπος, εἶναι ζωή χάριτος, εἶναι ζωή κεκρυμμένη ἐν Χριστῷ, εἶναι ζωή ἐν τέλει θεοπτίας καί θείας ἐλλάμψεως, στό μέτρο στό ὁποῖο ὁ κάθε ἕνας μπορεί νά ἀντιληφθεῖ καί νά δεῖ.

Ἀφετηρία αὐτῆς τῆς πορείας εἶναι ἀσφαλῶς ἡ σχέση τῶν τριῶν τιμωμένων ἁγίων μέ τούς πνευματικούς τους πατέρες. Ἡ ὑπακοή εἰς αὐτούς εἶναι αὕτη ἡ ὁποία ἄνοιξε τήν ψυχή τους στόν Θεό, διότι ἡ ὑπακοή ἀποσφραγίζει τήν ψυχή τοῦ ἀγωνιζομένου πιστοῦ ἀπό τά δεσμά τοῦ ἰδίου θελήματος καί τῆς ἐγωιστικῆς προσκολλήσεως εἰς αὐτό. Τήν ἀνοίγει, ὅπως γράφει ὁ ἅγιος Συμεῶν, σάν τό κοχύλι, καί μέσα σ' αὐτό δημιουργεῖται προοδευτικά «ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ», δηλαδή τῆς θείας χάριτος, ὁ πολύτιμος μαργαρίτης.

Συγχρόνως ὅμως, καθῶς ἡ ψυχή ἀνοίγει, καθαίρεται καί γίνεται περισσότερο δεκτική τῆς θείας χάριτος, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ καί ὡς «καθαρτική ἐνέργεια», ἀλλά καί ὡς δύναμη ἡ ὁποία ἐλκύει τόν ἄνθρωπο πρός τόν Θεό· καί ἀκόμη ἀνάβει μέσα του τόν θεῖο πόθο καί τόν παρακινεῖ εἰς μεγαλυτέρα ἐπικοινωνία καί ἐντρύφηση τοῦ Θεοῦ. Κάνει τήν ψυχή νά αἰσθάνεται ὅπως οἱ μαθητές τοῦ Κυρίου εἰς τούς Ἑμμαούς, οἱ ὁποῖοι αἰσθανόταν τήν καρδίαν τους «φλεγόμενην» ἀπό τήν ἐπιθυμία

νά εύρίσκονται μαζί μέ τόν συνοδοιποροῦντα μέ αὐτοῦς Χριστόν.

Ἡ ἐπιθυμία αὐτή αὐξάνει καί τόν ζῆλο τῆς συνευρέσεως μέ τόν Χριστόν, ἀνεξαρτήτως τῶν συνθηκῶν, ὅπως συμβαίνει καί μέ τούς μαθητές του εἰς τό ὅρος Θαβώρ, αὐξάνει γιά τόν ἀγωνιζόμενο πιστό τήν ἐπιθυμία τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου καί τοῦ χρόνου εἰς τόν ὁποῖο εύρίσκεται, διότι ἡ ἡσυχία, τήν ὁποία διδάσκουν οἱ μυστικοί Θεολόγοι, δέν ἀφορᾷ μόνο τήν ἀπαλλαγή ἀπό τούς θορύβους τοῦ κόσμου μέ τήν ἀπομάκρυνση ἀπό αὐτόν, ἀλλά καί τήν ἀπαλλαγή ἀπό τούς θορύβους τούς ὁποίους προκαλοῦν τά πάθη, ὁ ἐγωισμός, τό ἴδιο θέλημα καί οἱ βιωτικές μέριμνες μέσα στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου.

Κατά συνέπεια ὁ πιστός μπορεῖ νά βιώνει τήν ἡσυχία ἀκόμη καί μέσα στήν πιό θορυβώδη μεγαλούπολη, ἀρκεῖ στήν ψυχή του νά κυριαρχεῖ ἡ ἡσυχία, τήν ὁποία διασφαλίζει ἡ ὑπακοή καί ἡ ἐκκοπή τοῦ ἰδίου θελήματος. Τήν ἀλήθεια αὐτή ἐπιβεβαιώνει ἡ μαρτυρία τοῦ φίλου καί βιογράφου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ἁγίου Φιλοθέου τοῦ Κοκκίνου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, γιά τόν πρό ὀλίγων ἐτῶν ἁγιοκαταταχθέντα πατέρα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, τόν ἅγιο Κωνστάντιο, ὁ ὁποῖος προσηύχετο νοερά καί κατά τή διάρκεια τῶν συσκέψεων στά ἀνάκτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρουσία τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Β΄. Καί τοῦτο διότι ὁ ἅγιος Κωνστάντιος βίωνε τήν καθαίρουσα τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ὑπακοή μέσα στόν κόσμο καί εἶχε τήν χάρη τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἀκόμη καί νά θαυματουργεῖ, ὅπως διαβάζουμε στόν Βίο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Τήν ἀλήθεια αὐτή ἐπιβεβαιώνει κατ' ἓνα διαφορετικό τρόπο καί ἡ ζωή τοῦ ὁσίου Παΐσιου, ὁ ὁποῖος, ἐάν καί ἀπό νεαρός ἔζησε τή μοναχική καί ἡσυχαστική ζωή, ὡς ἡγούμενος τῆς μονῆς Νεάμτς, ἀναγκάσθηκε νά στερηθεῖ τήν ἡσυχία, τόσο ἐξαιτίας τῶν ἀνακαινιστικῶν ἐργασιῶν τῆς μονῆς ὅσο καί τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν οἱ ὁποῖοι συνέρρεαν καθημερινά πρός αὐτόν, οὐδέποτε ὅμως στερήθηκε τῆς ἐσωτερικῆς ἡσυχίας ἥ ἐγκατέλειψε τή διαρκῆ ἄσκηση τῆς νοερᾶς προσευχῆς, διότι ἐξ ἀρχῆς εἶχε θέσει ὡς σταθερό καί ἀκλόνητο θεμέλιό της τήν ὑπακοή εἰς τόν πνευματικό του ὁδηγό.

Ἡ ὁδὸς τῆς ὑπακοῆς ἀποτελεῖ, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τοὺς Βίους τῶν τριῶν τιμωμένων ἁγίων, καὶ γιὰ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο, τὸν ἄνθρωπο τοῦ 21ου αἰῶνος, τὴν ἀσφαλῆ ὁδὸν, γιὰ νὰ ἀκολουθήσει τὰ ἴχνη τῶν τριῶν ἁγίων μυστικῶν πατέρων καὶ Θεολόγων, ἔστω καὶ ἂν εὐρίσκεται μέσα στὴ δίνη τῶν ἐξελίξεων καὶ τῶν φροντίδων τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνῃ μέτοχος τῆς θείας χάριτος καὶ τῆς θείας ἐλλάμψεως, κατὰ τὴ δεκτικότητα τῆς καρδίας του. Καὶ αὐτὸ εἶναι, νομίζω, τὸ πιὸ σημαντικό ἀλλὰ καὶ τὸ πιὸ παρήγορο καὶ ἐλπιδοφόρο μήνυμα τῶν τιμωμένων ἁγίων γιὰ κάθε πιστὸ καὶ ὅλους ἐμᾶς οἱ ὁποῖοι τοὺς τιμοῦμε σήμερα.

Εἶθε, δι' εὐχῶν σας, Μακαριώτατε, νὰ ἀξιωθοῦμε ὅλοι νὰ τὴν βαδίσουμε, ὥστε νὰ ἀξιωθοῦμε καὶ τῆς θείας ἀνταμοιβῆς, τῆς θείας χάριτος καὶ ἐλλάμψεως.

Ἐκφράζοντας καὶ πάλι ἐν εὐγνωμοσύνῃ πολλῇ τίς εὐχαριστίες μου γιὰ τὴν πρόσκλησή σας, Μακαριώτατε, καὶ τὴν τιμὴν τὴν ὁποία μοῦ ἐπιφυλάξατε, καὶ ἐπιτρέψατε μου ταπεινῶς νὰ σᾶς εὐχηθῶ γιὰ τὴν ἐπέτειο τῆς συμπληρώσεως δεκαπέντε ἐτῶν εὐκλεοῦς Πατριαρχείας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος.

Στο τέλος τῆς πανηγυρικῆς συνεδρίας προβλήθηκε Ντοκιμαντέρ με θέμα τον ησυχασμό και τη νοερά προσευχή, παραγωγή του τηλεοπτικού σταθμού του Πατριαρχείου Ρουμανίας «**TRINITAS TV**».

[Περισσότερες φωτογραφίες](#)

Διαβάστε επίσης:

[Συνεδρίασε η Ιερά Σύνοδος του Πατριαρχείου Ρουμανίας](#)